



Byabladet

Nr 2 2018 • Årgång 19



Redo för Urkult

Manuslämning för höstnumret senast 9 september



Byabladet

Christer Borg
christer.borg@alvraddarna.se
070 684 74 31

Prenumerationer:

Lisbeth Olsson
lisbetholsson@telia.com
0622-106 60
070 568 28 70

Redigering, Layout, annonser:

Birgit Lidström
birgit.lidstrom@yahoo.se
0727 22 11 20

Utgivning Byabladet 2018

Nummer	Vår	Sommar	Höst	Vinter
Utgivn. dag	22 mars	14 juni	27 sept	29 nov
Manus-stopp	4 mars	27 maj	9 sept	11 nov

Omslagsbild: Åsa Rockberg dansar på hällarna vid Nämforßen.
Foto: Jenny Staaf.

Övriga medarbetare i detta nummer:

Åsa Berg, Barn och personal på Trollebo förskola, Eva Edberg, Lena Eriksson, Jan Bertil Johansson, Marie Lundin, Björn Lundkvist, Jan-Petter Olsson, Nina Pudja, Åsa Rockberg, Daniel Rutschman, Kristoffer Svensson Sellin, Göran Stenmark och Bernt Ove Viklund.



Foto: Marie Lundin

Från annonsavdelningen vill jag önska alla annonsörer en riktigt fin sommar! Jag hoppas att du får en fantastisk sommar med många härliga stunder i hängmattan, i stugan och på stranden. Njut ordentligt så ses vi i höst, fulladdade med energi. 1000-tack för att du annonserar!

För höstnumret är det manusstopp söndag den 9 september. Tidningen landar i brevlådorna torsdag den 27 september.

Tillsammans gör vi Byabladet!

Till er alla: Vi är oerhört tacksamma för alla som bidrar på ett eller annat sätt. Hjälp till att förmedla berättelserna om Näsåker till oss som redan bor här och till andra som kanske vill bo här. Berätta om det gamla, berätta om det nya. Skriv, fota, berätta om något, göra reklam för något – tveka inte...

Kontakta Birgit Lidström om det är något du undrar över.

Glad sommar önskar vi på redaktionen



Innehåll:

Redo för Urkult	4
Hålligången i markerna fortsätter	6
Gammelskog skyddas i Näsåker	8
Älven	10
Tack Näsåker och Sapmi	12
Fäbodpigan Karins berättelse	14
Så var resan gjord	16
Fotbollsträning för de små	18
Ungdomsdag med skytte	18
Byrackans Tips och Trix	19
Öppet hus på Trollebo	20
Midsommar	20
J-Ps smarriga Rabarberpaj	21
Ute-mattedag på festplatsen	22
Treorna blev trea	22
PRO-dagen på Omsjö camping	24
Studiecirkel i inre och yttre välbefinnande	26
Krönikan	28
Byakrysset	30
Välkommen till världen	31
Lösning på Byakrysset 1 2018	31

Byalaget förnyas, vill du hjälpa till?

Nya krafter har valts in i Byalagets styrelse, men fler behövs för att göra skillnad!



Vid årsmötet i april valdes flera representanter i styrelsen om på nya perioder, men det valdes även in nya krafter som vill vara med och göra skillnad för Näsåker.

Byalaget är tänkt att fungera som en paraplyorganisation för föreningarna, klubbarna och intressegrupperna i Näsåker. En styrelse med gemensamt administrativt ansvar för allt som ligger där under för att underlätta både vid rekrytering av nya medlemmar i styrelsen men även för att minska kostnader som bankavgifter och liknande.

Men Byalaget är även tänkt att vara den starka rösten som ska vara kommunens, länsstyrelsen och andra styrande enheters motpart vid frågeställningar som påverkar Näsåker med omnejd. Att alltid ha en tydlig kontakt vid samråd gör att vår röst oftare blir hörd.

Vad brinner du för och vilka frågor tycker du att Byalaget ska verka för att driva? Tycker du att de beslut som tagits i samråd med Byalaget varit fel, eller kanske helt rätt? Ju fler som engagerar sig på olika sätt för vår gemensamma sak desto lättare blir det för oss att hitta ytterligare nya människor som vill vara med.

Att engagera sig kan vara allt från att ta en plats i en styrelse eller engagera sig och skriva i det alltid lika populära Byabladet. Det kan också vara att arrangera en gemensam grillkväll för Byalagets medlemmar, det vill säga alla som bor i Ådalsliden, eller att driva frågor om utveckling på orten som det nyligen så uppmärksammade förslaget om ett Cooffice i Vattenfalls gamla lokaler.

Om du eller ni har något som ni skulle vilja genomföra men känner att det är för svårt eller för tråkigt med att strukturera upp möten, skapa en administration som fungerar och så vidare.

Kontakta någon av oss i Byalaget så hjälper vi er med dessa saker så att ni kan göra det som betyder mest, skillnad!

Kristoffer Svensson Sellin

Foto: Åsa Hedman

Byalaget

Byalaget Näsåkers Samverkan, Hålafors 228, 880 30 Näsåker. BG 5015-6207

Ordförande:

Christer Borg, 070-684 74 31

christer.borg@alvraddarna.se

Övriga ledamöter:

Daniel Berlin, 070-686 32 24

danielberlin79@hotmail.com

Kristoffer Svensson Sellin, 070-390 34 72

kristoffer.svenssonsellin@gmail.com

Daniel Rutschman, 076-112 88 26

danielrutschman@gmail.com

Elisabet Humlesjö, 070-399 61 85

elisabet.humlesjo@gmail.com

Anders Näsström, 070-571 45 81

anders.nasaker@gmail.com

Desirée Barroso, 070-41 00 479

annadesireebarroso@hotmail.com

Jimmy Hofso, 070-52 729 14

transferan@icloud.com

Elna Melin, 070-376 48 59

elnamelin@gmail.com

REDO FÖR URKULT



Eldartisterna i Eldfågel kommer att inviga den 24:e upplagan av Urkult.

Nu är alla artister bokade inför årets Urkult och programmet har precis skickats till tryck. Mängder av konserter och aktiviteter är färdiga för Näsåker den 2–4 augusti. Festivalen fortsätter att arbeta för jämställdhet, vilket inte minst syns i artistuppställningen.

Det är full fart med förberedelserna inför årets Urkult. Malin Spjuth är en av de fyra anställda som just nu jobbar med planeringen av festivalen. Hon har arbetat med Urkult sedan 2009, och har bland annat hand om att boka aktiviteter och artister. Urkult har numera en arbetsgrupp som väljer ut hälften av artisterna med fokus på svensk och nordisk musik. Ken Day, som numera är bosatt i Malmö, bokar de flesta internationella akterna. I år är programmet som alltid fullt av alla tänkbara sorters musikupplevelser.

– Som vanligt har vi bokat några reggae- och hiphopakter, bland annat Partiet, Azca & Kweenband och Jaque. Vår stora balkangrupp heter Dikanda. Det blir dessutom traditionell musik från en rad olika

länder, som till exempel Dona Rosa med sin portugisiska fadosång och Bauls of Bengal som spelar traditionell baulmusik från Bengalen, säger Malin med stor entusiasm.

Bland artisterna hittar vi också Huun-huur-tu med traditionell, rituellt strupsång från den centralasiatiska regionen Tuva. De större inhemska bokningarna som är något mer igenkännligt för gemene man är Säkert!, eller Annika Norlin som hon heter.

” Ett stort tack till alla bybor som står ut med festivalen år efter år. ”

Alla bluesälskare kan glädja sig åt att gitarristen George Kilby Jr och den prisbelönta munspelaren Phil Wiggins kommer från USA för att spela för oss här i Näsåker. Dessutom kommer det svenska bandet Among Lynx att gästa festivalen och bjuda på rå, svängig bluesrock. Programbladet har precis skickats på tryck, så alla bokningar är nu gjorda. En av de sista artisterna att

offentliggöras är multiinstrumentalisten Ale Möller.

För Urkult är jämställdhet otroligt viktigt, vilket man bland annat kan se på en jämn könsfördelning bland artisterna. I fjol hade Urkult 49 procent kvinnliga akter, 39 procent manliga och 12 procent mixade. På många andra festivaler som Bråvalla, Sweden Rock och Summerburst var över 80–90 procent av alla artister män. Statens Musikverk har sedan några år tillbaka börjat dela ut stöd till festivaler som vill boka mer jämställt. Urkult har sökt och fått stödet två år i rad. Med hjälp av stödet har festivalen i år bland annat kunnat boka Bnat Timbouktou, en grupp kvinnliga musiker som spelar traditionell musik från Nordafrika.

Men Urkult är ju mycket mer än musik, det kommer att finnas en stor mängd andra aktiviteter under festivalen, och även där har jämställdhetsarbetet stort fokus.

– Vi har bland annat en föreläsning om intersektionalitet, som hålls av spokenwordartisten och transakti-



Jag önskar att vi alla hjälps åt att hand om varandra när det är festival, säger Malin Spjuth.

visten Yolanda Bohm. Hon tar på ett humoristiskt sätt upp frågor kring normer och hur fördomar och förtryck skapar problem i samhället, säger Malin.

Organisationen Män för Jämställdhet kommer dessutom att ha en öppen jämställdhetsverkstad där män får möjligheten att samlas och diskutera mansnormer och prata om frågor som samtycke och sexuella trakasserier.

– Det är en väldigt viktig sak att belysa. Jag önskar att vi alla hjälps åt att ta hand om varandra när det är festival, säger Malin.

Som vanligt kommer det också att finnas mycket aktiviteter för barn och ungdomar. Bland annat cirkusskola, den klassiska ansiktsmålningen, flera barnteatrar och slöjdvverkstad med korgtillverkning. En annan nyhet för i år är att Ungkult kommer tillbaka efter några års uppehåll. Ungkult är ett läger för ungdomar mellan 17 och 25 år, där de under en vecka hjälper till med festivalförberedelserna.

Något som Malin återkommer till

flera gånger är tacksamheten inför alla ideella krafter som hjälper till att skapa Urkult, och hur så många föreningar och enskilda Näsåkersbor är efter år ställer upp på olika sätt och gör festivalen till vad den är.

– Det är många trogna besökare som återvänder varje år för att besöka den här vackra platsen och den varma atmosfären som finns här i Näsåker. Urkult vill även ge ett stort tack till alla bybor som står ut med festivalen år efter år.

Malin och de andra på kontoret vill också tipsa om att det är många festivalbesökare som inte vill bo i tält, och att det alltid är uppskattat om folk vill hyra ut rum eller stugor under festivalen. De som vill hyra ut privatboende kan få hjälp att förmedla kontakter på festivalens hemsida via Karin Jansson Vikström på Urkultkontoret. Det finns dock inte något ytterligare behov av artistboende i år.

Daniel Rutschman

*Foto: Per-Johan Nylund,
Daniel Rutschman och Elin Berge*



Säkert! gjorde ett av förra årets mest hyllade album.

URKULT INFORMERAR:

En uppmaning och några tips!

Till alla er som upplåter bitar av er tomt till matförsäljare och marknadsknallar längs vägarna i Näsåker: Se till att ni tydligt avtalar att antingen ni, eller de, ser till att få undan eventuella sopor och skräp under helgen. Framförallt när de åker härifrån, så att det inte bara lämnas kvar på platsen.

Vi hoppas såklart också att ni väljer schyssta försäljare, allra helst de som säljer ekologisk mat eller schyssta produkter såsom återvunnet eller Fairtrade, då det är en tydlig del i Urkultfestivalens profil att vara solidariska mot människor och natur.

Förra året så var i stort sett all mat som såldes utanför festplatsen densamma. Vi ser fram emot och hoppas på en större variation i år, både för våra besökares och försäljares skull.

Tack för att ni är med och skapar fantastiskt stämning dessa roliga dagar i Näsåker!

Hålligången i markerna fortsätter

Den 24 maj i år åkte min dotter Ellen Lovisa och jag till Fjällsjö där vi tillsammans med Hans Bagge, en gammal god vän i Backe, skulle ge oss in i markerna för dokumentation av kulturmiljöer. Så hålligången i markerna fortsätter!



Ännu en av alla dessa oräkneliga fikaplatser i markerna. Bilden visar Oxögat där vi fikade i lugn och ro när vi var inne i markerna med Hans. Lavskrikor hälsade på där vi satt. På avstånd gol göken i väster: "Västergök är bästergök". På himlavalvet såg vi sångsvanar. Vi gick i älgars spår där vi var.



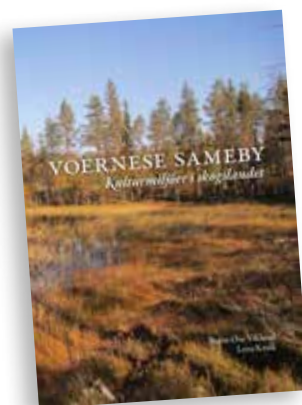
Hannah Boström, Ellen Lovisa, Robin Lagelius, och Julia Dahlgren Solberg. Platsen för fotot är i trädgården hos Elisabet och Nisse Humlesjö i Näsåker.

Innan vi åkte hemåt mot Härnön var vi till Björn och Lena Karlsson Ivervall i Forsås för att titta närmare på ett fynd av ett flintspån som gjorts på gården där de bor.

På hemvägen stannade dottern och jag till i Näsåker. Det blev thaimat vid Hembygdsgården. Efter det strosade vi som så många gånger förr omkring på festplatsen. Många minnen väcktes till liv. Första gången vi var där tillsammans var vid första Urkult. Året var 1995. Då var Ellen ännu inte fyllda två år. Sedan dess har hon blivit veteran i sammanhanget och är sedan 2013 även en av alla dessa oundgängligt viktiga volontärer vilka gör festivalen möjlig. Så länge leve alla dessa volontärer från när och fjärran!



Flintspånet från Lena och Björns gård.



I en alldeles färsk publikation är Resele och Ådals-Lidens socknar mycket centrala. I flera tidigare nummer av Byabladet har jag skrivit om de arbeten och upptäckter av arkeologiska och kulturhistoriska som gjorts i dessa socknar.

I skriften med titeln Voernese sameby Kulturmiljöer i skogslandet utvecklar jag detta tillsammans med Lena Kroik från samebyn. Redan när jag tackade ja till uppdraget att göra fördjupad inventering i området, det var 2014, förstod jag att det inte skulle bli möjligt att exploatera i en sådan stor skala. Det nämnde jag till samebyn och många andra. Som alla nu vet blev det stopp för vindkraftsparkerna när Mark- och miljööverdomstolen i april i år sade nej till projektet. Men jag vill nu som då poängtera att jag inte är motståndare till vindkraft i sig, däremot är jag orubblig i min uppfattning att liknande kolossalt stora, men även mindre exploateringar, ska föregås av professionella utredningar. Så var långt ifrån fallet vad gäller kulturmiljöer i områdena Tannflohöjden och Storsjöhöjden med när- och mellanområde. Med all min erfarenhet kan jag säga att de förarbeten som gjordes är något av det sämsta jag överhuvudtaget varit i närheten av. Och det vill inte säga lite.

Det aktuella området genomgick fornminnesinventering vid mitten av 1960-talet. Då registrerades 24 fångstgropar. 2003 var läns museet i området och dokumenterade en fåbodvall. 2011 gjordes en så kallad byråinventering av ett företag i arkeologi. Den sa inte speciellt mycket.

Vid byråinventering sitter du inomhus och ställer samman uppgifter från register, litteratur med mera.

2011 var även ett par personer från ett annat läns museum än vårt där i samband med en utredning inför bland annat kommande planer på vindkraft i Jämtlands och Väster-norrlands län. Vid utredningen i "vårt" område registrerades då tre lämningar efter skogshuggarkojor. Varje upptäckt representerar 100 procent, så 300 procent blev resultatet. Den inventeringen var sent på året, så sent att snön hade börjat bädda in landskapet. Bara en sådan sak! Vid inventeringen som gjordes 2014 ökades antalet med 12 800 procent. Ingen kan säga att skillnaden inte är mycket stor. Och det har blivit fler upptäckter i området sedan dess. Bland upptäckterna 2014 har

de samiska härdarna, visteplatserna, en mycket betydelsefull plats. Om dessa och annat går det att läsa om i den alldeles färskta publikationen.

Annat gott händer också i området. Den 2-3 juni i år hade jag en arkeologikurs med inriktning mot samiskt landskap. Vi var då i Ådals-Liden och Resele, och även i Anundsjö och Junsele. I sommar kommer inventering att ske vid ett antal tillfällen. I höst kommer jag att utbilda anställda vid SCA i markerna inom Ådals-Liden och Resele. De kommer från Norr- och Västerbotten, från Jämtland, Medelpad och Ångermanland. Som vid kursen i juni tipsade jag om boenden och mat i Näsåker. Senare i år visas en film på SVT om renen och människans tid tillsammans här i världen. Mjandasj-Renens rådhare heter filmen. I den har jag en roll vilken spelades in vid den största av upptäckterna 2014, Stora viset i Resele. Det är härliga tider, härliga tider!

Bernt Ove Viklund

Foto: Bernt Ove Viklund och Ellen Lovisa Samuelsson-V



Ett av alla dessa väldiga block vi har i markerna. Lägga märke till håligheten under det. Vi undrade när vi var där vem som en gång i världen gjorde upp eld under blocket. Var det kanske någon fåbodjanta, kanske någon jägare eller renskötare som tog skydd mot väder och vind...



Lionstågets körschema sommaren 2018

6 juni Nationaldagen, kl 12

Första turen kl ca 12:30

13 juni Skolavslutning, kl 18.30

Första turen kl ca 19:15

16 juni 2-2 festen med Helen Sjöholm m fl

Festplatsen Prästnipan

Tåget går kl 16-18 och 19-21

22 juni Midsommarafton, kl 13

Första turen kl ca 13:30

Urkult

2 aug 18-22

3 aug 10-12, 13-22

4 aug 10-12, 13-22

Tåget kan bokas av företag och privatpersoner under sommaren för egna turer.

Välkommen med din bokning till J-P 0705 34 38 18 eller Göran 070 511 67 74.

OBS! Endast kontant betalning: 20:- /biljett



Lions Club Näsåker



Gammelskog skyddas i Näsåker

Naturreseptatet Rågsvedjeberget ska utökas med drygt 130 hektar, och blir därmed nästan fyra gånger så stort som tidigare. En mäktig skog med flerhundraåriga tallar växer på bergets sydbrant, och enligt Länsstyrelsen är skogen unik för våra trakter.

Bara tre kilometer söder om Näsåker finns Rågsvedjebergets naturreservat, som bildades 1998. Länsstyrelsen är nu i slutfasen av att utvidga reservatet, som då kommer att ha vuxit från dagens 46 hektar till totalt 179 hektar. Skogen på sydbranten har varit känd av myndigheterna i många år, och Skogsstyrelsen registrerade nyckelbiotoper där redan på 1990-talet. De senaste tio åren har Länsstyrelsen haft reservatsplaner för området, och till slut kommit fram till att man vill slå ihop sydbranten med det gamla naturreservatet och göra ett enda stort reservat av allt.

– Det är värt att binda ihop området, eftersom många arter är känsliga för fragmentering. Det finns höga naturvärden knutna både till gran och tall. Mellan områdena finns

också ett parti på 15 hektar med skog som planterats på 60- eller 70-talet, där inga speciella naturvärden finns. Där har vi planerat att göra naturvårdsbränning, säger Åsa Michold, reservatsbildare på Länsstyrelsen i Västernorrland.

Nu har avtal tecknats med markägarna och remissprocessen är avslutad. Det enda som saknas för formell reservatsbildning är en namnteckning från Landshövdingen. När det kommer att ske är inte helt säkert, men enligt Länsstyrelsen blir det troligtvis inte blir förrän efter sommaren.

” Skyddad natur är fristad för många arter och viktigt för bevarandet av den biologiska mångfalden.”

Skogen består mestadels av gammal barrskog, med stora partier äldre tallskog med flerhundraåriga tallar. De äldsta tallarna är över 300 år gamla, med knotiga, vridna grenar och platta kronor. Något skogsbruk har inte bedrivits där i modern tid. Länsstyrelsens inventeringar visar

att ett flertal hotade arter lever i skogen på Rågsvedjeberget. Många av de arter som är beroende av gammal naturskog är idag hotade på grund av skogsbruket. Länsstyrelserna har i uppdrag av regeringen att skydda skog genom exempelvis reservatsbildningar.

– Det är regeringen som bestämmer hur mycket pengar som ska läggas på naturvård, och den nuvarande regeringen har satsat mycket pengar på att göra nya naturreservat. Men det finns inte medel att skydda all värdefull natur, så vi måste hela tiden prioritera mellan olika områden, förklarar Åsa Michold.

I Västernorrland är bara 1,3 procent av den produktiva skogsmarken formellt skyddad som naturreservat eller nationalpark, vilket gör att vi är det län i Sverige som har lägst andel skyddad skog av alla. Åsa Michold tror inte att dagens reservatsarealer räcker för att bevara alla arter, och hon är dessutom bekymrad över den fragmentering som skett i skogen.

– Vi vet inte långsiktigt hur mycket arterna tål av att områdena splittras

sönder. Det kan vara en mil mellan områden med höga naturvärden. Det finns forskning som säger att upp till 20 procent av all skog måste skyddas för att bevara arter på sikt. Och där är vi inte idag.

I Rågsvedjebergets naturreservat finns många ovanliga och rödlistade arter knutna till gammal skog och död ved. Bland annat har man gjort fynd av vedsvampen fjunskinn, som annars bara hittats en enda gång tidigare i Sverige.

– Skyddad natur är fristad för många arter och viktigt för bevarandet av den biologiska mångfalden. Det måste finnas många miljöer för att behålla en mångfald av arter. Skogen i sydbranten är ovanligt fin för att vara i den här regionen. Den sticker ut bland det som är oskyddat.

Men oskyddat är det som sagt inte länge till. Istället finns nu ett nytt utflyktsmål för alla skogsintresserade, inte bara för oss idag utan också för framtida generationer. Och även om man kanske inte lyckas få syn på det där fjunskinnet, så finns där annat vackert att beskåda.

Daniel Rutschman



© Länsstyrelsen Västernorrland
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Hitta hit:

Från Näsåker tar du vägen söderut över Nämforsen, Ångermanälven. Därifrån åker du mot Moforsen längs älven. Efter drygt tre kilometer finns en vägvisning in till höger efter en skogsbilväg.

I och med att reservatet utökas kommer också reglerna att förändras. Det kommer till exempel inte längre att vara förbjudet att tälta, göra upp eld, cykla eller rida inom reservatet. Enligt de nya föreskrifterna som kommer att gälla är det förbjudet att:

- fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående och omkullfallna träd och buskar.
- plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlysta matsvampar och marklevande färgsvampar.
- genom grävning eller på annat sätt skada mark och block.
- insamla eller föra bort ryggradslösa djur.
- klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- framföra motordrivet fordon.
- sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.
- genomföra tävlingar, lägerverksamhet eller andra större arrangemang utan länsstyrelsens tillstånd.
- uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, bro, stängsel, ledning, mast eller torn.



Torråra, Forsmo kraftverk Ångermanälven.

Jag tänkte berätta lite om hur vår älv mår, Ångermanälven i första hand, men det jag skriver gäller också för Fjällsjöälven och Faxälven.

Jag är ju inte bara ordförande i Byalaget och Hembygdsföreningen, utan också generalsekreterare i Älvräddarna, eller Älvräddarnas Samorganisation som vi egentligen heter. I den egenskapen och som tidigare ordförande har jag sedan 2009 arbetat med att driva på miljöanpassning av svensk vattenkraft. Det kanske är en överraskning, men de flesta vet inte att våra vattenkraftverk bedriver sin verksamhet helt utan några som helst skyddsåtgärder för miljön.

Det beror på att över 80 procent av alla 2 100 vattenkraftverk vi har i Sverige, som överhuvudtaget har tillstånd, har det med en lagstiftning som fyller 100 år i år, 1918 års vattenlag. Den skapades för att Sverige skulle moderniseras, vi skulle ta oss från jordbruksnation till modern industrination. Med det sagt kan vi alltså konstatera att syftet var gott från den tidens riksdag när man skapade lagen, som gjordes på sådant sätt att det skulle underlätta exploateringen av våra vattendrag.

Och vi lyckades bra! Idag är runt 75 procent av alla stora vattendrag utbyggda med vattenkraft, vilket placerar oss som nummer två i världen, bara Norge klår oss i den "tävlingen". Detta innebär att vi är beroende av vattenkraften i Sverige, den står för runt 38–55 procent av vår elproduktion, allt beroende på om det är torrår, normalår eller våår. Det som är viktigt att veta är att de stora anläggningarna, till exempel alla i huvudfåran i Ångermanälven, är så kallade storskaliga kraftverk, och de är totalt 208 stycken och producerar 94 procent av all vattenkraft. I andra ändan av storlek har vi 1030 som är under en vanlig bilmotor i effekt, och de står för bara 0,5 procent av vattenkraftens produktion.

Sedan 2009 har det diskuterats intensivt om miljöanpassning av vattenkraften. Det kan innebära att man bygger fiskvägar så att fisk kan ta sig förbi både upp- och nedströms och det kan innebära att man sätter speciella lutande galler framför intagskanalerna framför turbinerna, så att fisk leds av förbi dessa. Om de försöker ta sig igenom är skaderisken mycket hög, och även dödligheten. Miljöanpassning kan också innebära att man inte korttidsreglerar så mycket och kraftigt,

utan att flödena mer liknar hur det var förut under de 10 000 år som kraftverken inte stod där.

Att vattenkraften diskuterats så mycket sedan 2009 beror på att vi som medlemsstat i EU är tvungna att införa ett miljödirektiv som heter "ramvattendirektivet", normalt bara kallat för vattendirektivet. Det är alla EU-länder som kommit överens om att vi ska skydda våra vatten i Europa, eftersom rent och ekologiskt fungerande vatten är oerhört viktigt för att vi ska överleva. I Sverige har vi gjort så att vi skapat fem stycken regionala "vattenmyndigheter" som finns i Luleå, Härnösand, Västerås, Kalmar och Göteborg. Dessa myndigheter har ansvar för att direktivets krav om "god ekologisk status" uppnås i alla ytvatten och grundvatten. De får sina order från regeringen, men måste förhålla sig till de regler som finns i EU:s vattendirektiv.

Arbetet sköts i 6-årscykler, med årtalen 2009, 2015, 2021 och 2027 som kontrollår, och 2027 ska alla vatten i EU alltså ha nått det som kallas "god ekologisk status". Vad innebär det för vattenkraften då? Jo, till exempel så måste fiskar kunna ta sig förbi kraftverkens dammar, alltså ska det byggas fisk-

vägar förbi dem. Man får inte reglera flödena hur som helst heller, eftersom det påverka allt levande i och i närheten av vattnen mycket negativt. Och självklart får det inte finnas torrfårar, som exempelvis nedanför Forsmo kraftverk, eller i vårt "eget", Nämforsen, där det är snustorrt större delen av året.

Alla dessa regler skulle om de genomförs inte bara återskapa lite av den älv som fanns innan utbyggnaden, med mer fiskar, insekter, fåglar och mer näring till dem än idag. Det skulle också innebära en potential för naturturism kring våra strömmande vatten. I en rapport som gavs ut 2015 kunde vi konstatera att om vi miljöanpassade på sådant sätt att reglerna i vår nuvarande miljölagstiftning, som heter miljöbalken, verkligen efterföljdes, skulle det innebära en potential på 11 miljarder kronor per år från naturturismnäringen med kringnäringar. I Mörrumsån i Blekinge fiskar sportfiskare upp runt 1000 laxar per år, 200 av dem blir mat, resten sätts försiktigt tillbaka. Detta sker på en sträcka av cirka 5 kilometer och lokalsamhället drar in ungefär 50 miljoner kronor per år på detta.

Med andra ord skulle en miljöanpassning av våra stora kraftverk i Ångermanälven med fler älvar kunna innebära mer sysselsättning även hos oss. Ta Fjällsjöälven från Imnäsdammen ner till Ångermanälven vid Åkvisslan som exempel. Den sträckan är relativt orörd av andra exploateringar. Idag spills 100 liter per sekund från Imnäsdammen på vintern, på sommaren 500 liter. Det måste man se som ett hån, eftersom det tidigare rann 160 000 liter per sekund i snitt innan man byggde Kilforsens kraftverk och torrlade denna del av Fjällsjöälven. En sådan ynkelig minimitappning av vatten är analog med att vi bakom våra vindkraftparker kvadratmil efter kvadratmil skulle ha ett vacuum med bara 0,3 procent av

luften kvar. Då skulle allt levande där dö, det fattar alla. Men detta är verkligheten i stora delar av vår älv för allt levande i vattnet.

0,3 procent tycker man sig alltså "ha råd" med att spilla där. Vi vet att om vi bara kunde få runt 8 000 liter, ungefär 5 procent av vattnet som nu rinner till turbinerna i Kilforsens kraftverk, skulle det innebära underverk för det akvatiska livet i den delen av Fjällsjöälven. Och kraftverket skulle fortsatt kunna drivas och producera el med bara en liten, liten minskning av produktionen.

”Positivt är att det nu finns planer att bygga en fiskväg i Sollefteå kraftverk. Det kan bli starten för att öka miljökraven på de övriga kraftverken.”

En sådan minskning har vi som nation råd med. De senaste fem åren har vi nettoexporterat el som motsvarar hela Ångermanälvens årsproduktion och mer därtill, mellan 8–22 terawattimmar (TWh).

Ok. Så då kommer det att bli miljöanpassningar så vi får en levande älv igen med chanser till inkomster på turism? Nej, det verkar inte så, inte just nu i alla fall. Regeringen har lagt ett lagförslag den 9 mars 2017, där de tillsammans med tre andra partier; Moderaterna, Kristdemokraterna och Centern i den så kallade Energiöverenskommelsen beslutat sig för att skydda vattenkraften, både stor- och småskalig. Alla undantag som faktiskt finns för att slippa uppnå målen i EU:s vattendirektiv ska användas. Dessa undantag är det upp till varje land att besluta om man ska använda eller inte. Då måste man förklara för EU varför man vill använda dem, och man måste som land också bevisa att man gör det för att skydda en otroligt samhällsviktig verksamhet som det inte går att vara utan.

Nu kommer de fem vattenmyndigheterna som jag nämnde ovan att få nya order från regeringen, där de ska leta reda på så många vatten som möjligt där dessa undantag kan användas.

Den gängse anledningen från kraftbranschen att undantagen måste användas är påståenden om att elsystemet kan kollapsa om vi tar en enda liter till miljöåtgärder från de storskaliga vattenkraftverkens produktion. Detta stämmer inte, utan de utmaningar som vi står inför kan klaras av med både existerande teknik och med kommande vad gäller både produktion, lagring av energi och reglering av elnätet. Miljöanpassningar kommer ta minst 20 år, och ingen kan väl tro att teknikutvecklingen plötsligt skulle stanna upp? Alltså kan vi miljöanpassa även de storskaliga vattenkraftverken, eftersom det bara skulle ta små delar av produktionen, som vi nu sedan ett antal år har överskott av, överskott som exporteras med bra vinst för kraftbolagen.

Det mest tråkiga med denna gammalmodiga inställning att skydda vinstintressen i industrinäringar på miljöns bekostnad är att vi inte kan få den vitamininjektion kring turism som vår del av världen så väl behöver. Men vi ger oss inte, vare sig vi i Älvräddarna eller ÄFF (Ångermanälvens, Faxälvens och Fjällsjöälvens Fiskeråd där jag också är ordförande), det är bara att arbeta på och öka takten i våra informationsinsatser till regering och riksdagsledamöter. Positivt är att det nu finns planer att bygga en fiskväg i Sollefteå kraftverk. Det kan bli starten för att öka miljökraven på de övriga kraftverken. För inte kan vi ha verksamheter som helt slipper undan alla miljökrav? Det vore att återgå till synen på miljö som vi hade i slutet av förra seklet.

Christer Borg
Foto: Älvräddarna



Tack Näsåker och Sapmi

Jag ville nämna varje person och dens bidrag i mitt liv och yrkesliv i denna tack artikel, men det ryms ju inte i Byabladet... så det måste bli ett stort gemensamt Tack till alla. Till dig som trott på mig, upplevt mitt arbete och mina skapelser, velat samarbeta, bidragit med något viktigt, delat livsupplevelser, varit en vän, varit en vänlig medmänniska i ett byaliv.

För tjugo år sedan, 1997, återvände jag till norr, till samma breddgrad och norrlandsnatur som jag växte upp i (Jämtland Östersund) för att jag ville skapa något eget. Och så blev det. 20 år i trakten full av rörelse, företagande, elever, föreställningar, naturupplevelser, motgångar, invigningar, lärdomar, skönhet, avgrundsdeep, dans och inte minst egen utveckling ledde till att jag idag har ett eget arbetskoncept. Earthheart – en metodik

som hjälper människor att växa med livets med- och motgångar.

En metod som hämtar upp den urgamla visdom vi alla bär inom oss i våra kroppar - ett språk som varit gömt men som kommer tillbaka till oss när vi börjar lyssna inåt och till naturen. En emotionell intelligens som visar oss hur vi kan leva, leda och kommunicera i större harmoni med allt levande. En rituell och läkande dansform. Idag, efter ännu 20 år i norr, i Västernorrland och Sapmi, känner jag att jag kan och gör det som jag passar bäst till.

Kunskapen har nu dansat fram från Sollefteås ungdomsgårdar till Mississippis kulturcenter, Ishotellet i Jukkasjärvi, Lettlands och Tysklands landsbygd, kyrkor mellan Skanör och Luleå, till "Vidda" och Urfolksfestival i Nordnorge och förstås på Rotsidan, Nämforsens

hällar, Earthheart Center och Urkult. Mycket livskraft har väckts, många liv har färgat och lyft varandra. Jag är så tacksam för det.

De senaste åren har arbetet fått ta mindre plats än min lilla dotter Sunna, men det har under den tiden växt till ledarutbildningar. Nu utbildar jag ledare bland annat inom Svenska Kyrkan, som behöver kroppsliga kunskaper i sina själsliga uppdrag. De jobben sker i södra Sverige, så jag har nu återupptagit livet i en Bohuslänsk natur, som jag tillbringat barndomssomrar i, för att vara närmare "ruljansen". Och Sunna har en fantastisk skola, en fantastisk häst och en mormor med badplats här!

I sommar återvänder vi norrut en sväng för att den utbildning av dansare och livspedagoger jag bedrivit i Näsåker ska ge byn sin slutproduktion. Lördag den 30 juni erbjuder mina elever en workshop på danscentret och ett Naturspel vid just Nämforsen, som givit oss så mycket skaparkraft under dessa år. Naturspelet återföljt av umgänge och berättelser vid elden vid Bastuvallen. En final på 20 års danskonst- och utbildningsverksamhet i Västernorrland!

VÄLKOMNA och TACK!!!

Asa Rockberg

www.earthheart.se

Foto: Jenny Staaf, www.jennystaaf.com

Dans är känslans språk
en uråldrig kunskap
om att finna frihet

Dans är isflakens rörelse
när isen lossnar under vårsolen

Dans är Jordens rytmen
och vind i hornkronor

Dans är
kasten mellan öppna ögon
som möts

Hotell Nämforsen till salu



Bransch: Hotell
Ort: Näsåker, Sollefteå, Västernorrland
Oms: 2 500 000 SEK
Begärt pris: 2 975 000 SEK



Hotell med annex har genomgått en omfattande renovering och håller hög standard med nyrenoverade rum, matsal, bar, lounge, konferensrum, kök med mera.

Det finns 11 rum i Hotellet med totalt 27 bäddar.

I närliggande Annexet finns 12 rum med totalt 49 bäddar och möjlighet till självhushåll. Det finns även en underbar Paviljong direkt på Nipkanten med hänförande utsikt, lämplig för fest- och konferensgäster.

För mer information, bokning av visning och vidare handläggning, kontakta ansvarig mäklare – all kontakt sker via HRF Förmedling och ansvarig mäklare – personal i verksamheten kommer inte att svara på frågor som vidrör verksamheten. Det sköter enbart mäklaren.

För mer info gå in på vår hemsida eller ring.



HRF Förmedling®
Hotell • Restaurang • Företag

www.hrfformedling.se • 0703-38 18 28, 019-10 18 28

Fäbodpigan Karins berättelse



Tannfloboerne. I mitten Linnea Wennström, gift Åkerlund. Bilden är från ca 1920.

År 1946 skrev Paul en artikel efter ett besök på den gård som ligger i närheten av den sydöstra infarten till Näsåker. Där bodde Karin Nässtedt (1872-1963) och här följer ett utdrag ur hennes berättelse om tiden som fäbodpiga i slutet av 1800-talet:

Fem somrar i rad var jag fäbodpiga på Tannflohöjdens fäbodvall ovanför Fängsjön, och det är från dessa år jag bevarat mina roligaste och intressantaste fäbodminnen. Som brukligt var på den tiden samlades varje lördagskväll bygdens ungdom uppe på fäbodvallarna där fäbodstintorna bjöd på filmjolk, kaffe och rörost bland annat. Efteråt brukade vi alltid dansa eller göra lekar till ackompanjement av en eller flera fioler. På en del fäbodplatser hade man till och med stort gästbud under slutet av

varje sommars fäbodtid. Sålunda var det fallet med Gammelfäbodarna på Mofloskogen som hade en så kallad "Moflosöndag" i slutet av augusti varje år då ungdom från såväl Moflo som Krånge, Åsmon Kilåmon, Sundmo, Forsnäs och Imnäs samlades.

Under min fäbodtid på Tannflohöjdens fäbodvall hände det sig att Näsåkersbygden gästades av den välkände landskapsmålaren Ankarcrona. Det var för övrigt i slutet av 1890-talet. Troligen hade konstnären fått nys om den vackra utsikten som man har uppifrån fäbodvallen, och en vacker sommarlördag kom han tillsammans med dåvarande folkskolläraren i Näsåker, Olof Strömstedt, vandrande upp på fäbodvallen medförande sina målargrejer. Ankarcrona och Strömstedt gjorde sig en glad kväll

uppe på fäbodvallen. Vi fäbodstintor bjöd på kaffe och efteråt filmjolk och smörgåsar, och själv hade Ankarcrona kräftor med sig som han bjöd flera av fäbodflickorna att smaka, men ingen vågade eller ville. Alla tyckte de att de krälände djuren såg för otäcka ut för att begagnas som föda. Många av oss hade ej heller sett kräftor förut. Nästa dag som ju var en söndag satt Ankarcrona nästan hela dagen vid sitt staffli medan Strömstedt mestadels höll till uppe i den jättestora tallen som stod i utkanten av fäbodvallen och varifrån utsikten var ännu mera storslagen än nere från själva vallen. På den tiden fanns det en jättetall som var omtalad i såväl Ådalsliden som Resele. Det fanns trappsteg anbragta i själva stammen och uppe i kronan var inskurna otaliga namnteckningar. Sålunda hade

även prosten Frisendahl sitt namn vackert ingraverat på en gren.

Särskilt under min mors tid huserade björnen rätt så allmänt i de Ångermanländska skogarna, och det hände rätt så ofta att en ko eller något får blev rivet. På människor gav han sig inte just gärna, såvida han inte var retad eller uthungrad. De enda vapen som de unga flickorna brukade ha var vallhornen, vars toner brukade skrämma björnarna från att gå till anfall. Björnen har ju i alla tider varit rädd för skärande toner och han brukade därför som oftast ta till flykten när vallhornens toner klingade. Men för att hålla fåbodvallen riktigt ren från de ludna bestarna var det att under dagens lopp gå ut på ströv-tåg i markerna och med ett långvarigt tutande skrämma dem så långt bort som möjligt. Men trots detta kunde det allt hända att man fann den bästa mjölkkon riven och halvt uppäten och ibland när mjölkningen som bäst försiggick i ladugården så kunde nalle komma och slå med sina ramar uppefter väggarna. Då var det att åter ta till vallhornet.

Något annat som under gamla tider hörde samman med fåbodlivet var tron på vittor och annat trolltyg. Man trodde nämligen allmänt att vitterfolket samtidigt som människorna flyttade ut till fåbodarna om försomrarna. Många var de som påstod sig ha sett vitterfolk eller hört vitterkvinnornas lockrop eller "kökningar". Vitterkorna ansågs alltid vara betydligt större än våra och gav enligt ryktet mera avkastning. Självt hade jag aldrig den "turen" att jag fick se eller höra något i den vägen, kanske främst därför att min tro ej var så särdeles stor. Men en gång under min fåbodtid på Tannflohöjden hände mig något, som jag troligtvis måste hänföra till kategorien det svårförståeliga. Jag skulle endast kila iväg upp mot Badstuberget en kväll för att plocka bär. Det var strax före mörkningen på sensommaren och jag hade just passerat sista fåboden åt norr när jag hörde det kraftigaste brak alldeles som när en hel brädvägg rasar, och mitt framför mina fötter. Jag blev olustig och inställde färd och tur var kanske det, ty jag

hade gott kunnat gå vilse däruppe i de väldiga skogarna eller gått ner mig på någon av myrarna hitanför Furuberget. En annan sak som fåbodstintorna ofta fick uppleva var att de tydligt hörde sina namn ropas ifall de höll på att försova sig om morgnarna. Man trodde då att det var vittorna som hjälpte dem att vakna. Självt hörde jag också flera gånger under min fåbodtid hur mitt namn kunde nämnas, det vill säga när jag höll på att försova mig.

GöLe

Göran Stenmark

Lena Eriksson

Foto: Hilding Hansson Norrtanfölo

Egna noteringar:

Karins mor Stina Kajsa (1834-1919) bodde med sina föräldrar i Rusksand, Junsele åren 1841-1859 och hon bör under den tiden ha arbetat i traktens fåbod.

Området har varit välkänt för sin rika förekomst av björn.

Välkommen till gamla måleriet på Mählers 6 augusti

Stängt för flytt och lite semester v. 26-31



Jag utför service och reparationer för ATV, skotrar, snöslungor, gräsklippare, cyklar, mopeder, motorcyklar, bilar med mera.

Tillhandahåller även reservdelar samt ett sortiment med hjälmar, overaller, jackor, byxor, handskar etc.

Kontakta mig gärna för mer info! Eigel



EE Allservice

070-3706578

Industrivägen 6, Näsåker • 070-370 65 78 • www.bksystem.se

EMMA



Bilden på vår modell Emma som vi fick se kvällen innan.



Barcelonas frisörskola var fin, jag fönar Emmas hår torrt inför extensions.



Emma under fotograferingen.

Så var resan gjord...

Jag berättade i förra numret av Byabladet om min kommande härliga vinstresa till Barcelona. Tänk att det var sant, att jag vann, att resan var på riktigt och så roligt och inspirerande jag hade det.

Totalt var vi tio frisörer och ett team på sju personer ifrån Hairtalk som fixade med all logistik, mat, modeller, lokaler, fotoplatser och servade oss med allt som vi kunde tänkas behöva.

En superfint arrangerad resa med lagom mycket av ledig tid och jobbtid.

Vi bodde på La Rambla, jämförbart med Stockholms Drottninggatan OM den hade varit placerad i gamla stan. Vi bodde på ett tjusigt gammalt hotell med pool och takterrass vars utsikt var hela Barcelona. Vädret visade sig ifrån sin bästa sida under mina fyra dagar på besök i Spanien. Eftersom dagarna inleddes ifrån tidig morgon med jobb och föreläsningar fick vi se och ta del utav både vanlig vardagsmiljö såsom en spansk frisörskola och deras elever, likaväl som vi blev tilldelade en modell ifrån en modellagentur och fick i uppgift att, bland annat att två och två skapa två stilar på varsin modell. Vi skulle inte jobba med hårfärger eller klipptekniker så mycket, utan fokus var på att sätta extensions, löshår, ifrån Hair-

talk. Vi fick välja kläder, skor och accessoarer själva. Vi fick beskriva för sminktjejen de uttryck som vi ville att vår modell skulle ha och sedan fick hon gå emellan modellerna och hjälpa oss med makeu- pen.

När allt hår var på plats uttryckte vår modell – Oh shit – Jag ser verkligen ut som en kvinna!

Hon, modellen som hette Emma, tyckte själv att förvandlingen var STOR. Jag och min arbetskollega för dagen Cissi, fick faktiskt den svåraste modellen. Vi skulle skapa bilder som Hailtak kommer använda i sitt lanseringsmateriel under sommaren och hösten. Då gäller det att skapa en bild på en person, i det här fallet en kvinna som vill ha, har eller kommer att bli sugen på löshår, och vår modell såg inte direkt ut som en tjej/kvinna som vill ha löshår. Så det var en utmanande uppgift som vi i vårt team fick. Inom kort kommer vi få tillgång till de proffsiga fotografier och planscher på våra modeller som är tagna av den fantastiska fotografen Elin Kero. Som för övrigt varit nominerad i samma kategori som Jonna Jinton i bloggvärlden. Årets inspiratör bland annat för er som kollar på vloggar eller hänger på Instagram finns både Elin Kero, Jonna Jinton, Hailtalk och

Salongen för hår & själ... på Instagram. Där kan ni se fler bilder från Barcelonaresan och hos Elin kan ni till och med se en film. För att ge er en lite känsla av Barcelona kan jag säga: Fantastisk arkitektur, god mat, hög puls! Allt i ett, strand, hav, storstad och fullt liv. Vi fick äta på underbart ljuvliga restauranger som jag aldrig skulle ha hitta till själva första gången man är i en ny stad.

Vi tog bilderna invid en fantastisk gammal teater med utsikt över hela Barcelona ifrån en annan vinkel. Det var SÅ läckert och jag är så tacksam att jag fick den här möjligheten att lära mig ännu lite mer om hår och att jag fick knyta nya kontakter med kollegor ifrån Skandinavien. Men hör och häpna: Norrland var överrepresenterat. High Five! En tjej ifrån Älvsbyn, Piteå, Näsåker, Örnsköldsvik, Nyköping, Stockholm, Göteborg, Angered, och två från Norge. Så det var som att "komma hem" direkt ifrån start klickade jag väldigt bra med de flesta i gruppen och vi njöt allihopa utav att få en glimt av Barcelona och lyxlivet som detta frisörjobb ändå bjöd oss på.

Tack igen för era röster, de som hjälpte mig till den här upplevelsen.

Ha en fantastisk sommar!

Marie Lundin

2-4 AUGUSTI 2018

URKULT

FOLKFEST VID NÄMFORSSEN



SÄKERT! BEATRICE ELI JAQEE
SLOWGOLD AMONG LYNX
AZCA & KWEEBAND GNUCCI IVANOVA
LADAMA BNAT TIMBOUKTOU
CATS & DINOSAURS DIKANDA
TARA FUKI ROSA KVARTETTEN
DAGADANA MITTFOLK PARTIET
ALSARAH & THE NUBATONES
TROLSKA POLSKA HUUN-HUR-TU
DONA ROSA GULAZA TONBRUKET
NORR OM STOCKHOLM CAROLINA CICA
KATARINA BARRUK HILLEVIENSEMBLEN
ALE MÖLLER TRIO GEORGE PHIL
BAULS OF BENGAL BADINKUNDA
FORBIDDEN ORCHESTRA DJ LIVSFARLIGT
ELDNATTEN - ELDFÄGEL

Fotbollsträning för de små...



Mikael Johansson och Anton Sjödin har tagit initiativet till att dra igång en lite enklare fotbollsträning för de yngsta barnen, födda 2013.

De har tränat fyra söndagsförmiddagar i maj månad, som bjöd dem på kanon väder varje gång. Vattenflaskorna behövdes för att svalka och lugna de mycket ivriga och glada barnen emellan övningarna. Passningstekniker, runda konor och gå kräftgång är populärt även om det är att skjuta höjdare som är mest spännande!

Marie Lundin



Ungdomsdag med skytte

En söndag i mitten av maj bjöd Röans Skytteklubb, Junsele och Resele/Ådalslidens Jaktvårdskretsar in till en ungdomsdag för barn och ungdomar.

Det lottades ut fina priser bland deltagarna i frågerundan och på lotteriet och det fanns även möjlighet att få prova på skytte. Fällor både från förr och i nutid visades upp. Alla som ville blev bjudna på korv med bröd och kaffe eller Festis. Ett välbesökt, fint och lyckat evenemang.

Marie Lundin

Vi på Trägår'n tackar för förtroendet att få pryda Näsåkers samhälle med sommarblommor i blomlådorna genom byn!



Ta med Byabladet nästa gång du handlar hos oss så får du 10% rabatt på ditt blomköp*
Välkommen!

**Gäller under juni månad.*



Österåsens
Handelsträdgård

BoGrönt®

PELARGONER • BUSKAR • PERENNER • JORD • FRÖER • PRESENTARTIKLAR

Öppet: Mån-Fre 10-17, Lör-Sön 10-15 (Söndagsöppet gäller endast juni)

www.odla-i-norrlands-skafteri.se

Österås 207, 881 91 Sollefteå. Telefon: 0620-231 13, 070-627 20 99



Somrigt Hundliv!

I skrivande stund steker rena högsommarhettan byn, trots att det bara är maj månad. Visst får vi ha beredskap för regnskurar och däremellan gräsklippning, konstaterar optimisten. Förhoppningsvis blir det ändå många sköna sommardagar.

Det är härligt med semester och tid för familjen, inklusive den fyrbenta. Samtidigt är det skönt att kunna njuta av varje dag i lugn och ro – och i stekande hetta är det inget nöje för hunden att promenera. (Vem skulle komma på tanken att klä sig i päls och gå barfota på het asfalt?)

Tidiga morgnar eller svala kvällar är som gjorda för lite längre utfär-

der. Annars räcker det bra med en plats i skuggan och en självklar "biljett" till eventuella badutflykter.

"Isglass" kan vara en trevlig sysselsättning under en varm dag.

Fyll en glassbytta med vatten och blanda i exempelvis torrfoder, en strimlad skinkskiva, små morotsbitar eller vad du har hemma. Låt stå någon timme i frysen, rör om så att godsakerna fördelas jämnt. Den här glassen kan du servera hunden utomhus – då får hunden i sig vätska samtidigt som den har sysselsättning.

En vid låg balja, exempelvis "slakteriback", kan fyllas med vatten och ställas i skuggan. Släng i ett par godisbitar och låt hunden "jobba" för

att få tag i dem. Ett annat plus är att din hund får ner kroppstemperaturen.

Har du något urgnagt rått mårghben? Blöt upp torrfoder, blanda med lite leverpastej eller en mosad köttbulle – fyll mårghbenet och lägg i frysen inför nästa värmebölja.

På tal om ben passar jag på att varna för vingliga grillar, fläsk- fisk- och fågelben, majscolvar, choklad och andra faror på hemmaplan.

Mygg och knott är ett elände – och helst vill man ju undvika giftiga ämnen. Ett enkelt recept på myggmedel är att koka upp en burk rosmarin i en halv liter vatten. Låt det dra i minst två timmar och häll sedan upp på sprayflaska så att du lätt kan duscha hunden, gärna med en massage av hårbotten. Utöver att hunden blir mindre intressant för blodsugarna får den glans och styrka i pälsen. Funkar även på oss människor!

Tillönskar er alla en hunderbar sommar!

Åsa Bergh, Åsmon



Kilåmons plantskola i Näsåker
önskar en trevlig sommar

SVENSKA
SKOGSPLANTOR

Öppet hus på Trollemo

Torsdagen den 17 maj var det förskolans dag, detta firades på Trollemo förskola med ett öppet hus på förmiddagen.

Barnen bjöds på hemmagjord glass och övriga besökare på kaffe och kaka som barnen hjälpte till att baka.

Vi vill även passa på att tacka Malte Nyman och hans föräldrar Max och Emma för den fina kub de gjort till oss.

Barn och personal på Trollemo förskola



Midsommar

Snart är det sommar och ledigt, så speciellt skönt just detta år med tanke på all den snö vi fick uppleva i vinter.

Och vad är mer somrigt än att fira midsommar? Midsommarstången klär vi dagen innan, på torsdag 21 juni klockan 18.00 vid hembygdsgården. Dagen efter firar vi midsommar och startar klockan 13.00 på samma plats. Danslekar, Liatåget, hoppborg och fiskdamm bjuder vi i hembygdsföreningen på. Serveringen har öppnat, så möjlighet till både kaffe och mat finns under hela firandet.

Christer Borg

Ådals-Lidens hembygdsförening



**Glad musik,
grillat och dryck
under Urkultshelgen**
Se vidare anslag på byn
Välkommen!
**BRANDMUSEET
NÄSÅKER**

Besök Ådals-Lidens hembygdsgård



Hembygdsgården är öppen för visning tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar från midsommar och hela juli. Servering finns i anslutning till hembygdsgården.

Midsommarafton kl. 13

Musik, lekar, lotteri och fiskdamm. Minitåget avgår för stora och små.

Välkomna!

Ådals-Lidens hembygdsförening

www.hembygd.adalsliden.se

J-Ps smarriga Rabarberpaj

Det här receptet fick jag av min fina och goda vän Hilda Mähler i augusti 2009.

Tack Hilda för allt du lärt mig!

Ha nu en underbart skön sommar!

2 ägg

1 kaffekopp
strösocker

1 kaffekopp
vetemjöl

Rabarber
småskuren, ca 5 dl

Smör

Farinsocker

Tillbehör:

Glass eller
vaniljsås

Vispa ägg och socker poröst.

Blanda sedan i vetemjöl och vispa
in den i smeten.

Häll smeten i en ugnsfast smord
och bröad ugnform.

Hyvla kallt smör med en osthyvel
så att du gör ett täcke över pajen.

Strö sedan på farinsocker.

Gräddas i 175 grader i ca 30 min.

Serveras med glass eller vaniljsås.

Foto: Phan



thermia.se/inverter



A+++
Med styrning*

A++
Utan styrning*

* Med styrning: Då värmepumpen är
installerad i ett värmesystem som styrs
via värmepumpens reglerdator.

Utan styrning: Då värmepumpen ej är kopplad
till ett värmesystem, samt utan att räkna med
funktionen hos den inbyggda reglerdatorn.

NYA THERMIA DIPLOMAT INVERTER BERGVÄRME UR HELT NYA PERSPEKTIV.

Du vet redan att du kan spara mycket pengar på att installera en bergvärmepump. Utmaningen är att göra affären så bra som möjligt, genom att välja rätt märke och rätt modell. Vi är säkra på att nya Thermia Diplomat Inverter kommer tillgodose dina behov. Kontakta oss så berättar vi allt du behöver veta om framtidens energisystem.



PIONJÄREN INOM
VÄRMEPUMPAR

ENGSTRÖMS RÖR AB
NÄSÅKER
0622 - 100 57 070 - 370 45 10



Årskurs 6 Näsåker och årskurs 3 Ramsele.

Ute-mattedag på festplatsen



Här försöker eleverna lösa olika kluringar.
En mycket populär station under mattedagen.

Sexorna håller i olika matematikstationer som till exempel uppskattning av tid och längd, geometriproblem, kluringar med mera. De fixar allt som behövs och tar sedan hand om grupper av barn från klass 3-5 som får prova på deras uppgifter och försöka lösa dem tillsammans.

Det är en mycket omtyckt dag.

Eva Edberg



Treorna blev trea



Treorna har varit med i en tävling som heter Artrace Ångermanland. Den gick ut på att man under en vecka skulle gå ut i naturen och rapportera in olika växter och djur från olika naturtyper. Klassen kom på en finfin tredjeplats med två tredjeklasser från Kramfors på första och andra plats.

Barnen har verkligen gillat att gå ut varje dag och vi har bland annat rapporterat in Gråspett, vår landskapsfågel och en massa andra spännande fåglar och växter.

Sveriges äldsta konstverk finns i Nämforsen

Nämforsen är landets största och vackraste hållristningsområde. Nämforsens Hållristningsmuseum i Näsåker har öppet 15 juni till 15 augusti och håller då dagligen två guidade visningar på hållristningsområdet kl 12.00 och kl 14.30.

Fritt inträde till museets utställningar med barnhörna och de guidade turerna. Kafé, museets kakfat 40 kr.

Stängt måndagar och Midsommar.



Nämforsens
HÅLLRISTNINGSMUSEUM

www.namforsen.com • 0622-106 30 • info@namforsen.com

NÄSÅKER – SOLLEFTEÅ



Essys Hantverksbutik
Fairtrade hantverk från
Indien med unikt utbud
av kläder, väskor och
hemtextil från småbyar
och stamfolk.
Egen läderverkstad med
bälten och armband.

ÖPPET
hela året lördagar 12-15
juli alla dagar 12-15
Vill du komma en annan tid,
- ring mig så öppnar jag.

Storgatan 28 i Näsåker
www.EssysHantverk.se

Tfn: 0706 33 66 76



Fäbodammen
Lidgatu

Sommartider:
Alla dagar kl 10-22
(Köket stänger kl 20)

Dagens lunch – À la carte
Stuguthyrning – Camping
Minigolf – Put and take fiske

Vi träffas och trivs på Fäbodammen!
0622-101 00
www.fabodammen.com

Välkommen till
Omsjö Camping
– Näsåker –



Självhushållsstugor, 4-6 bäddar
Husvagns- och tältplatser
Bangolf
Fin badplats
Bra fiskemöjligheter
Vi har Swish!

Öppen mellan 1 juni – 31 augusti

Bokningar & info 0622-500 17
www.omsjocamping.se

Friskvård i Näsåker



**Massage, healing
energimassage
ortobionomi
öronakupressur
inspiration, samtal**

Försäljning:
Linnex, presentkort, tavlor

Välkommen att boka tid!
070-21 24 225

Trevlig och skön sommar!
Nina Pudja

Tävla, gå eller lufsa i Fäboloppet
Lördag 28 juli 11.00 i Norrmoflo

Ett utmanande skogslopp på ca 7 km med 200 m stigning!

Anmälan görs till Eva Edberg på telefon: 070-217 54 87 eller mail:
eva.edberg@utb.solleftea.se.

Anmälningsavgiften, 100 kr, betalas in på bankgiro: 871-2762.

Ange namn på samtliga deltagare både i anmälan och på inbetalningen.

Gratis för barn i barnklassen.

Sista dag för anmälan och betalning är 18 juli.



Mer info under evenemang
"Fäboloppet 2018"

Arrangörer: Moflo byförening och ÅSK Motion



Fäboloppet



I samband med loppet genomförs
en insamling till Cancerfonden

**Hos oss får
du kompetens,
valfrihet
och omtanke**

Välkommen!

NipOptik.

Telefon: 0620 - 175 75
Centrumplan 7 • Sollefteå
Ramsele: 073 821 75 75
www.nipoptik.se

PRO-dagen på Omsjö camping



Fredagen den 18 maj samlades vi på Markusgårdens parkering som överenskommet var för att samåka till Omsjö camping för några timmars samvaro.

För första gången var det solsken på vår utflyktsdag, men nordlig vind bidrog till att dämpa värmen något. Vi började med tipspromenad för de som ville, de som ville fick frågorna upplästa vid borden. Medan rättningen pågick serverades hamburgare, förtjänstfullt grillade av grillens häxmästare Bengt-Ove

Moberg. Kaffe med kaka för de som så ville, varefter de rätta svaren avslöjades. Det visade sig att tre damer delade på första platsen med 10 rätt av 13 möjliga, nämligen Annika Hiltunen, Inga-Lena Vestin och Karin Erna Sofia Berg. På delad fjärde plats med nio rätt kom Gunilla Modéen, Elsa Edin, Debora Brundin och Seppo Hiltunen.

Så höll dagens hedersgäst Sollefteå samorganisations ordförande Johnny Lövstrand ett anförande om bland annat vikten av att rösta

i höstens val och att PRO kräver höjda pensioner men även en höjning av bostadstillägget står högt på kravlistan. Han gjorde även reklam för PRO-dagen i Junsele den 29 maj där vi bland mycket annat får höra vår riksordförande Christina Tallberg hålla ett anförande vad man gör på central nivå inför valet. Under Nipyran i Sollefteå är tisdag "vår" dag där vi bjuder in föreläsare för de olika partierna för att svara på vår frågor.

Efter detta var det fritt att spela bangolf på 9-hålsbanan eller åka hem. Nästan halva styrkan stannade för bangolf. Under muntra skratt och illa dold förtjusning över bommade slag gick vi där och trivdes i solskenet. Där förekom slag som skulle få bantillverkaren att byta yrke. Nöjda och glada efter några timmar på "grönbeta" åkte vi hem med ett leende på läpparna.

Jan Bertil Johansson

Lia Industriprodukter & Lia Bil och Däck AB



Vi är nu ny återförsäljare för Beckers och Demideck färger

Hos oss finns det mesta för att måla om ditt hus!

- Äkta Faluröd slamfärg i lager
- Mosquito myggfångare och tillbehör
- Alltid bra priser på oljor från OK Q8
- Däck till marknadens bästa priser
- ...samt verktyg och mycket, mycket mera!

Alltid till mycket fördelaktiga priser!

Välkommen att besök oss i vår fräscha butik!

Öppet månd-fred 8:15–17, eller när vi är hemma – ring 070-640 54 02

Hamptjärnsvägen 18, Näsåker

Några av frågorna från PROs tipspromenad:

1. Vilket år fick Selma Lagerlöf Nobelpriset i litteratur?

1	X	2
1904	1909	1914

2. Vilket år fick Barack Obama Nobels fredspris?

1	X	2
2009	2011	2014

3. Hur många VM-guld har Peter "Foppa" Forsberg vunnit?

1	X	2
2	4	6

4. Vad heter Sveriges djupaste sjö?

1	X	2
Torneträsk	Malgomaj	Hornavan

5. Vilket år valdes Elvis Presley in vid Rock and Roll Hall of Fame?

1	X	2
1986	1988	1990

6. Vem sjöng om Engelska parken?

1	X	2
Charlie Norman	Cacka Israelsson	Owe Thörnqvist

7. Vad heter Fantomens häst?

1	X	2
Svarten	Hero	White

8. Namnet på Sveriges minsta rovfågel?

1	X	2
Sparvhök	Sparvuggla	Ormvärk

9. Vad är den vanliga ruvningstiden för höns?

1	X	2
19 dygn	21 dygn	23 dygn

10. Vilket avstånd är det från mållinjen till straffpunkten i fotboll?

1	X	2
9 m	10 m	11 m

11. Vad sysslar en numismatiker med?

1	X	2
Frimärken	Matematik	Pengar

12. Vilken utbildning har Bosse Parnevik?

1	X	2
Pianostäm-mare	Gymnastik-direktör	Ingenjör

13. Vem komponerade "Intåg i sommar-hagen"?

1	X	2
Hugo Alfvén	Evert Taube	Wilhelm Petersson Berger

Svar på sid 29.

Äntligen är sommaren här!
Hoppas att det blir en av de bästa i ditt liv...

Vecka 28, 29 har jag och familjen semester.
Fr o m den 25 juni, juli och halva augusti jobbar jag 60-100 procent med tider som passar för både dig och mig. MEN kom ihåg att boka ditt besök i god tid...

Önskar både dig och sommaren varmt välkommen till mig!

Marie Lundin

www.salongenshemsida.se • Storgatan 12, Näsåker • 0622-102 02

Naturspel vid Nämforsens helgade plats
Lördag 30 juni

Earthheart Dance

10-13	Workshop Dansa din blomning Earthheart Center, Nipvägen 7 Kostnad: 250 kr Anmälan: Tina Johanna Mortensen metzayaca@hotmail.com 070 464 18 01
15.00	Naturspel vid Nämforsen Dansare ger naturen form och låter dess rörelse beröra oss Fri entré
16:00	Vandring till Bastuudden – grill, sång, sagor Ingen kostnad

Mer info under evenemang
"Earthheart Dance Naturspel och Workshop"

Arrangör: Elementa
Arrangemanget stöds av: Arrangörskydd i Västerbotten Sollefteå kommun

TREVLIG SOMMAR!

ÖNSKAR VI PÅ

Själanders
Fastighetsförvaltning AB

Själanders
åkeri ab

Trucken
För bil & hus

Studiecirkel i inre och yttre välbefinnande



Gudrun Svensson, Siv Selinder, Debbi Brundin, Elsas Edin (är i profil) och Lahja Brant (handen syns).

Efter den långa vinter med mycket snö och kyla har Moder Jord åter igen öppnat sitt fantastiska och generösa skafferier – vi är många som inspireras att ta tillvara på denna enorma rikedom.

Debora Brundin "Debbi" har under våren delat med sig av sitt kunnande om örtspå genom en studiecirkel i inre och yttre välbefinnande som arrangerats genom PRO och ABF.

Den entusiastiska grupp kvinnor som deltagit är Elsa Edin, Linnea Frisendahl, Lahja Brant, Gudrun Svensson och Siv Selinder. Idag är jag inbjuden som gäst och kliver in i ett kök fyllt av skratt och goda dofter. Debbi har redan delat ut uppdragen. Siv är i full färd med att tillreda en nässelsmoothie och Gudrun blandar ihop ingredienserna till ansiktsmasken. Ansiktsvatten gjort av daggkåpa är redan förberett. Asgarven ljungade i köket både när ansiktsmasken lades på och tvättades bort. Gudruns kommentar när hon tittade sig i spegeln var att det är lika rynkigt som innan men nu var det lent och muntert.

Dagen avslutades med Debbis fantastiska nässelsoppa och surdegbröd som äts under andakt. Hela gruppen vill tacka för en mycket givande kurs.

Nina Pudja



Nässelsmoothie

10 st färsk nässlor
10 st maskrosblad
2 dl yoghurt
1 msk honung
10 mandlar el 2 msk pumpafrö
1 banan
1/2 citron
1 tsk färsk riven ingefära
Mixa ingredienserna till en jämn massa och njut.

Näsåkers Badhus, Bibliotek och Medborgarkontor



Torsdag 21 juni är sista morgonsimmet 6.00-8.30 och på eftermiddagen är badet öppet 14.00-19.00.

Badets sista öppetdag är onsdag 27 juni.

Medborgarkontoret och Biblioteket är öppet hela sommaren
Från torsdag 28 juni gäller följande tider:

Måndag, onsdag, torsdag och fredag kl 9.00-16.00.

Tisdag 10.00 -18.00.

Midsommarafteon 22 juni är Badet, Medborgarkontoret och Biblioteket stängt.

Vi önskar alla gäster en glad midsommar och härlig sommar!

Pekka, Helen och Anna

Badhuset: 0622-68 30 20, 073-275 18 43

Medborgarkontoret/biblioteket: 0622-68 30 00 • Storgatan 4, Näsåker

Svenska kyrkan 
Ådals-Lidens pastorat

**Välkommen till
sommarens
gudstjänster och
evenemang
i våra kyrkor**

För predikoturer, se
annonser i TÅ torsdagar eller
www.svenskakyrkan.se/adalsslidenspastorat

Pastorsexp tfn 0622-100 21

Vi tackar Byalaget för fortsatt förtroende!



TRYCKERIET I SOLLEFTEÅ Tfn 0620-156 30
Bruksvägen 18, 881 41 Sollefteå www.alinea.se

Görans Schakt AB

Utför:

Schakt- och Planeringsarbeten
Lastning - Grävning
Gallring -
Skogsavverkning
Transporter -
Leveranser av sand
och grus



Tel. 0622-101 77

Telefon/fax: 101 78

Verkstad, Åsmon: 301 13

Mobil: 0731 82 19 45, 070 685 57 59

Näsåker



MEAB

MOTORELEKTRISKA I NÄSÅKER AB

Omlindning, service och försäljning av:

- Elmotorer
- Dränkbara pumpar
- Generatorer
- Startmotorer
- Bilelektriska tillbehör

Tfn: 0622-301 45

Lennart: 070-342 57 40, Folke 070-223 83 51

**Allt inom VVS
och värmepumpar**



JESPER
Ritzén's
VVS AB

Telefon 070 692 23 98

Tenglunds Trafik & Maskin AB

Entreprenadmaskiner
Mark- och vägarbeten
Snöröjning mm



Erik Tenglund • 0622-105 45 • 070 577 16 66



Vår del av landet tillhör det som i dagligt tal kallas för landsbygden. Beroende på vem man talar med så benämns den antingen som tärande, eller närande. De flesta i det så kallade etablissemanget har valt den första åsikten och inte sett någon anledning att satsa på oss över huvud taget.

Men så kommer detta tertialår där alla politiker ska vara alla medborgare till lags. Valåret.

I allt från debatter och insändare till den nyligen avslutade Landsbygdsriksdagen i Örnsköldsvik så sjunger alla landsbygdens lov. Men är det verkligen mer än bara fina ord?

Landsbygdens tid är nu?

Är det valåret som gör alla till landsbygdsbor?

Vi kan börja med bränslepriset, i skrivande stund har det nyss passerat 16 kronor. Ett bränslepris som till största delen är skatt, en skatt som Riksdagen beslutat ska indexhöjas varje år utan ytterligare beslut.

Om man låter det fortgå utan åtgärd så tycker jag det är kvalificerat skitsnack att säga att man vill låta landsbygden stå på sina egna ben. Vad är våra alternativ till att köra bil, tunnelbanans blå linje från Näsåker till Junsele?

”Så nu är det som man så vackert säger, upp till bevis!”

Sedan har vi den digitala utbyggnaden som det talas så mycket om. Den som ska jämna ut förutsätt-

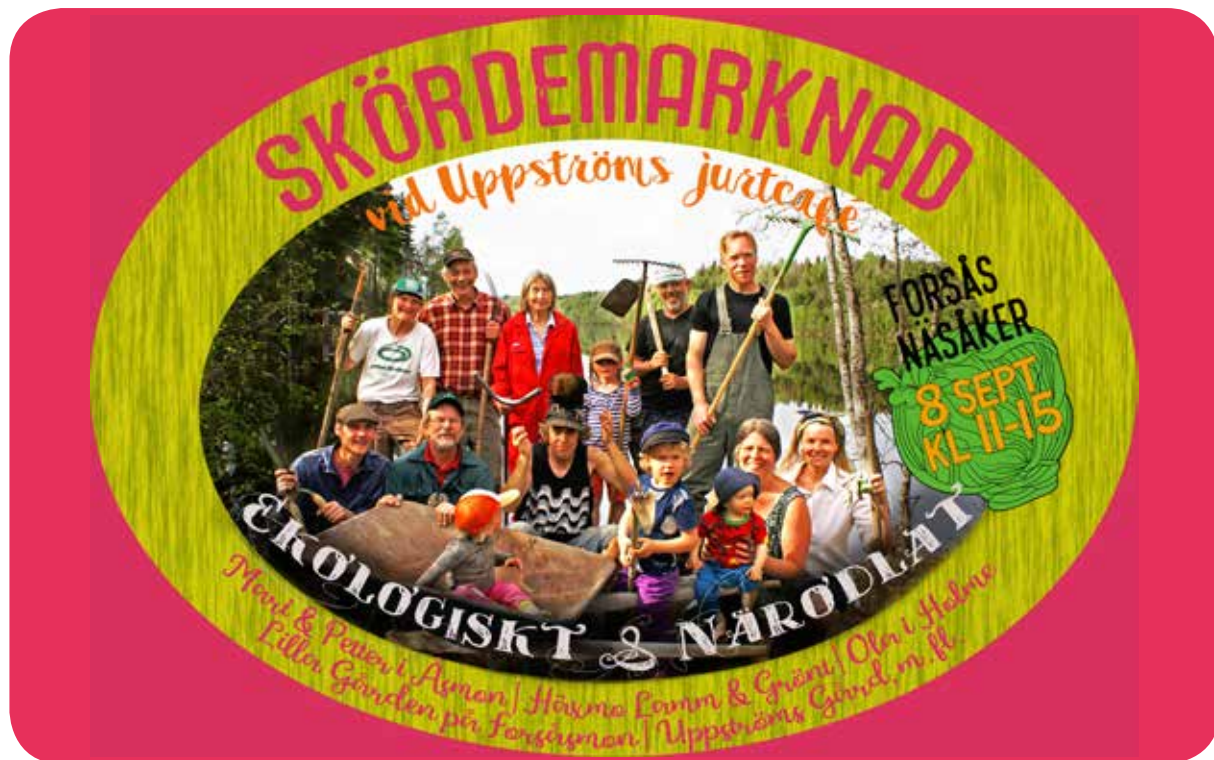
ningarna för att driva företag utanför städerna. Idag när jag skriver det här har jag fått åka flera mil från mitt hemmakontor för att hitta mottagning så jag kan ringa och använda min mail. Det fasta nätet togs ner ifjol och idag har masten som ger oss all telekommunikation lagt ner så vi är helt avskurna från omvärlden. Och det där fibernätet som det talades så mycket om verkar mest vara en fantasi.

Så nu är det som man så vackert säger, upp till bevis!

Vilka partier tänker driva de frågor som vi påverkas av på riktigt och inte bara symbolfrågor som bara märks på marginalen?

Undertecknat,
Kristoffer Svensson Sellin, Holafors
Bild lånad från nätet

Åsikter om mina krönikor? Maila mig på:
kristoffer.svenssonsellin@gmail.com





Glad sommar!
önskar vi på

HARRELINDS
FASTIGHETSBYRÅ AB
Tel. 070-620 25 55

Hustomten
Näsåkers Alltjänst • 073-815 00 89



- Egentillverkad korv
- Försäljning av frimärken
- Post och Paket
- Schenker privatpaket
- DHL
- Apoteksombud

Hemkörning av varor:
Onsdagar: Åsmon – Holafors
Fredagar: Resele – Näsåker

ICA
nära

Ritzéns Livs AB
Öppet: Mån-Fred: 9-18 • Lörd: 9-15 • Sön: 12-15
Storgatan 19, Näsåker. Telefon 0622-101 08

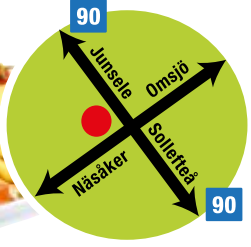
SOLATUM HUS&HEM
ÖNSKAR EN
**TREVLIG
SOMMAR!**



www.solatum.se
0620-68 28 60
0620-68 28 63




Flintabaren
À la carte • Pizza • Grill
Kebab • Sallader
Öl- och vinrättigheter

Månd-tors: 11-20 • Fred: 11-21 • Lörd: 12-21 • Sönd: 12-20

Rätt svar till PROs tipspromenad

	1	X	2
1		X	
2	1		
3	1		
4			2
5	1		
6			2
7		X	
8		X	
9		X	
10			2
11			2
12		X	
13			2



Paul Lundins Minnesfond
Vackra minnesblad vid begravning
eller bemärkelsedagar

BG: 5508-1350
Kontakta Ingelas Café 0622-105 10

Byakrysser 2 • 2018

[illegible]

Skicka lösningen senast den 26/8 till Birgit Lidström, Porfyrvägen 32A, 269 41 Östra Karup. Första rätt dragna lösningen vinner en Trisslott. Märk kuvertet "Byakrysset". Glöm inte namn och adress. Lycka till!

Namn: _____ Adress: _____



Vi har hyllorna fulla med bra att ha grejor för hus, hem och bil!

Grillar och grillkol, briketter, vedsäckar, sekatorer, vattenslangar och kopplingar.

Kaffebryggare, brödrostar, våffeljärn, mixerstavar, vispar, äggkokare.

VVS-, bygg- och målartillbehör med mera.



- Livsmedel, mer KRAV och veg
- Biltillbehör, kem och olja även 20-25 liters dunkar
- Kioskvaror, glass, korv och fika
- Tvätthall
- Presenter och presentkort
- Gasol från Primagaz
- Batteribyten klockor

Alla lördagar extrapris på lördagsgodis – 6.90 hg (ord pris 8.90 hg)

Kaffe, te, choklad, caffe latte, espresso, cappuccino, wiener melange: **10:-** /koppen

Delicatoboll (originalet) mazariner, wienerbröd, bullar: **10:-** /st

IVT Center



Hos oss hittar du marknadens enda Svanen-märkta värmepumpar. EU-certifierad utbildning inom värmepumpsinstallationer.

Sture: 070 649 39 81 • Illern: 070 284 91 11

Vi säljer fiskekort!

Stort utbud av fisketillbehör



Öppet alla dagar till minst 21.00, ofta längre. Viss flex. Ring gärna och kolla.

Tel. 0622-101 70 • www.sturesror.com

